

राष्ट्रीय असंसर्गजन्यरोग नियंत्रण
कार्यक्रमाकरीता ३४ जिल्ह्यांसाठी
ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट खरेदीस सन
२०१८-१९ करीता प्रशासकीय मान्यता
मिळण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-०८१८/प्र.क्र. ४१०/आ -७
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.
दिनांक : १० ऑक्टोबर, २०१८.

वाचा :-

- १) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.प्रशामा-२०१७/प्र.क्र.५०३/आरोग्य-७,
दिनांक २४/११/२०१७.
- २) सह संचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र
क्र.संआसे/NCD/नक्र.२४८-५/ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट/प्रशासकीय मान्यता/२६६५/
२०१८, दिनांक ३० जुलै, २०१८.
- ३) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. क्र.संआसे/NCD/
नं.क्र.२४८-५/Glucostrip & Lancet Purchase/प्रशासकीय मान्यता/२७७०-७१/
१८, दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१८.

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत राष्ट्रीय असंसर्गजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत येणाऱ्या
राष्ट्रीय कर्करोग, मधुमेह, हृदयरोग व पक्षाघात प्रतिबंध व नियंत्रण कार्यक्रम हा राज्यातील ३४
जिल्ह्यांमध्ये सद्यस्थितीत सुरु आहे. सदर कार्यक्रमांमध्ये ३० वर्षावरील स्त्री व पुरुषांची कर्करोग,
मधुमेह, हृदयरोग, पक्षाघात, उच्च रक्तदाब इ. साठी जिल्हास्तरावर व त्या अंतर्गत असलेल्या
रुग्णालयांमध्ये तपासणी करण्यात येते. सदर कार्यक्रमास निती आयोगाने प्राधान्य दिलेले आहे.
सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षाकरीता राज्यातील ३४ जिल्ह्यांसाठी जिल्हा स्तरावर ३० वर्षावरील
स्त्री-पुरुषांची मधुमेहासाठी रक्त तपासणी करण्यात येत आहे. सदर तपासणीसाठी ग्लुकोस्ट्रीप व

लॅन्सेटची जिल्हा स्तरावर आवश्यकता असल्याने सदर बाबींच्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सह संचालक, (असंसर्गजन्य रोग), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांच्या संदर्भ क्र.१ च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत राष्ट्रीय असंसर्गजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षाकरीता राज्यातील ३४ जिल्ह्यांसाठी जिल्हा स्तरावर ३० वर्षावरील स्त्री-पुरुषांची मधुमेहासाठी रक्त तपासणीसाठी आवश्यक असणारी खालील तक्त्यात नमूद करण्यात आलेल्या ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट यांच्या खरेदीकरीता आवश्यक असलेला निधी रु. १२९.४९ लक्ष उपलब्ध करून देण्याबाबतचा आणि त्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबवून प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात आलेला आहे :-

Glucostrips & Lancet Demand 2018-19								
Sr.	District	District Estimated population (2021)	30 Population (40% of column A)	District Target to achieved	Glucostrips		Lancet	
					Demand to supply	Approximate unit cost 6.39 (Budget required)	Demand to supply	Approximate unit cost 2.31 (Budget required)
1	Amravati	3261400	1304560	521824	150000	958500	120000	277200
2	Bhandara	1355321	542128	216851	136022	869181	75000	173250
3	Chandrapur	2488927	995571	398228	84082	537284	30000	69300
4	Gadchiroli	1211480	484592	193837	20000	127800	5000	11550
5	Wardha	1468730	587492	234997	80000	511200	75000	173250
6	Washim	1351737	540695	216278	10000	63900	5000	11550
7	Nandurbar	1861123	744449	297780	90000	575100	50000	115500
8	Osmanabad	1871602	748641	299456	90000	575100	50000	115500
9	Parbhani	2073161	829264	207316	20000	127800	5000	11550
10	Satara	3391583	1356633	542653	150000	958500	100000	231000
11	Sindhudurg	959358	383743	153497	90000	575100	50000	115500
12	Thane	8064015	3225606	806402	20000	127800	5000	11550
13	Pune	10646931	4258772	1703509	20000	127800	5000	11550
14	Nashik	6895746	2758298	1103319	80000	511200	70000	161700
15	Nanded	3795301	1518120	607248	88572	565975.08	65000	150150
16	Jalna	2211998	884799	353920	10000	63900	10000	23100
17	Ratnagiri	1823606	729442	291777	20000	127800	5000	11550
18	Raigad	2974327	1189731	297433	5000	31950	5000	11550
19	Palghar	4424217	1769687	442422	20000	127800	5000	11550
20	Dhule	2315669	926268	231567	20000	127800	5000	11550

21	Jalgaon	4776083	1910433	573130	50000	319500	5000	11550
22	Ahemdnagar	5129771	2051908	615573	50000	319500	35000	80850
23	Solapur	4875264	1950106	487526	20000	127800	5000	11550
24	Kolhapur	4376469	1750588	437647	40000	255600	20000	46200
25	Sangli	3186538	1274615	318654	20000	127800	5000	11550
26	Aurangabad	4179191	1671676	417919	20000	127800	50000	115500
27	Hingoli	1329364	531746	212698	30000	191700	20000	46200
28	Latur	2771081	1108432	332530	50000	319500	50000	115500
29	Beed	2918830	1167532	291883	50000	319500	30000	69300
30	Akola	2048117	819247	204812	30000	191700	20000	46200
31	Buldhana	2920195	1168078	292020	20000	127800	5000	11550
32	Yavatmal	3130313	1252125	313031	10000	63900	5000	11550
33	Nagpur	5254438	2101775	525444	50000	319500	50000	115500
34	Gondiya	1493269	597308	149327	5000	31950	5000	11550
Total		112835155	45134062	14292507	1648676	10535040	1045000	2413950

२. प्रस्तुत प्रकरणी आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांनी सादर केलेल्या वरील प्रस्तावाच्या अनुषंगाने ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट यांच्या खरेदीकरीता FMR Code ६.२.१९.५. अंतर्गत Procurement of Drug and Supplies या लेखाशिर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या रु.५९९.१३ लक्ष या तरतुदीतून संदर्भ क्र.१ अन्वये दिनांक २४/११/२०१७ रोजी दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार सदर सामुग्री निविदा प्रक्रिया हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित (खरेदी कक्ष), मुंबई यांच्याकडे कार्यान्वित आहे. तथापि, सदर निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेटची खरेदी करून पुरवठा होईपर्यंत काही कालावधी लागण्याची शक्यता असल्याने मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ०१/०८/२०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिलेल्या निर्देशानुसार ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट याची खरेदी सदरहू सामुग्री विहित निविदा प्रक्रिया राबवून पुरवठादाराकडून उपलब्ध होईपर्यंत किंवा सदरहू प्रशासकीय मान्यता दिल्याच्या तारखेपासून ३ महिन्यांच्या कालावधीकरीता किंवा जे अगोदर घडेल त्याच्या आणि खालील अटीच्या अधीन राहून ग्लुकोस्ट्रीप व लॅन्सेट याची खरेदी सन २०१८-१९ या वर्षात या प्रयोजनासाठी मंजूर असलेल्या अनुदानातून केंद्र शासनाच्या दरकरारानुसार आरोग्य संचालनालयाच्या खरेदी कक्षामार्फत करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे :-

- १) सदर औषधी व साहित्य सामुग्रीची आवश्यकता / मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच सदर बाबींच्या खरेदीसाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- २) सदरहू औषधी व साहित्य सामुग्रीचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या

- विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच याबाबींची खरेदी करण्यात यावी.
- ३) शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतूदीनुसार विहित खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- ४) प्रशासकीय मान्यता देताना प्रस्तावित खरेदीचे दर हे अंदाजित आहेत. त्यामुळे खरेदी प्रक्रियेअंती अंतीम दर निश्चित करण्यात यावा. सदर दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबींचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी व त्याबाबतचे संबंधितांकडून तसे प्रमाणपत्र घेण्यात यावे.
- ५) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व व पुरवठ्यानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तूंचीच खरेदी करण्यात आलेली आहे, याची खात्री करण्यात यावी.
- ६) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे, तसेच पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management) आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करून सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत व त्यांचा विहित मुदतीत वापर होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ७) सदरहू खरेदीसाठी होणारा खर्च राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत येणाऱ्या राष्ट्रीय मधुमेह, कर्करोग, हृदयरोग व पक्षाघात नियंत्रण व प्रतिबंध कार्यक्रमाच्या FMR Code ६.२.१९.५. अंतर्गत Procurement of Drug and Supplies या लेखाशिर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या रु.१२९.४९ लक्ष या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.
- ८) तसेच, या बाबींच्या खरेदीची द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता कार्यक्रम प्रमुखांनी घ्यावी. तसे झाल्यास संबंधितांस यासाठी जबाबदार धरण्यात येऊन त्यांच्याविरुद्ध नियमानुसार योग्य ती कारवाई करण्यात येईल.
- ९) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.
- १०) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-

पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

११) खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत.

३. उपरोक्त अनुक्रमांक १ ते ११ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई व संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई आणि सदरहू कार्यक्रम राबविणाऱ्या कार्यक्रम प्रमुख यांची राहिल.

४. सदर शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. प्रस्तुत शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. 201810101057171817 असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. अ. पेडगांवकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- २) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- ३) अतिरिक्त संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे.
- ४) सर्व सह संचालक (आरोग्य सेवा संचालनालया मार्फत)

- ५) सर्व सहसचिव/उपसचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
- ६) उप संचालक, सर्व मंडळ कार्यालये.
- ७) सर्व जिल्हा शल्य चिकित्सक (FWB मार्फत)
- ८) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी (FWB मार्फत)
- ९) निवडनस्ती (आरोग्य-७)